

Odbiornik radiowy Echo 231-Z, to luksusowy czterolampowy odbiornik reakcyjny, pozwalający na odbiór sygnałów radiowych w zakresie fal krótkich, średnich i długich. Posiada dwa obwody i wbudowany głośnik elektrodynamiczny. Został wyposażony w regulatory barwy tonu oraz siły odbioru; posiada także skalę, wbudowaną antenę oraz gniazda do podłączania dodatkowego głośnika i adaptera. Układ elektryczny odbiornika umieszczono w podłużnej, lakierowanej, orzechowej skrzynce w kształcie szafki z drzwiczkami dwuskrzydłowymi.

Echo 231-Z był produkowany od 1936 roku, kosztował 297 zł. Państwowe Zakłady Tele- i Radiotechniczne (PZT) produkowały także podobne konstrukcje pod nazwami: Echo 232 i Echo 241 (oba z drzwiczkami roletowymi). Powstały tam także inne modele radioodbiorników noszące wspólną nazwę Echo. Montowano je z podzespołów krajowych. Część modeli wykonano na potrzeby poczty oraz na zamówienie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (były to tak zwane odbiorniki gminne).

PZT powołano w 1932 roku w Warszawie, łącząc istniejącą wcześniej Państwową Wytwórnę Łączności oraz Państwową Wytwórnę Aparatów Telegraficznych i Telefonicznych. Zakład mieścił się na ulicy Grochowskiej w Warszawie. Początkowo wytwórnia zajmowała się naprawą sprzętu telegraficznego i telefonicznego, później uruchomiono produkcję aparatów telegraficznych, aparatów telefonicznych i łącznic telefonicznych. W 1939 roku PZT były największym i najnowocześniejszym zakładem radiotechnicznym w Polsce. Specjalizowały się zwłaszcza w produkcji specjalistycznego sprzętu teletransmisyjnego i radiotechnicznego. Zakłady produkowały sprzęt radiokomunikacyjny naziemny, lotniczy i morski na rynek krajowy oraz na eksport. W przeciwieństwie do dużych firmy takich jak Elektrit czy Philips, w PZT nie pracowano w trybie sezonowym. Poszczególne modele produkowano przez lata, większość pod wspólną nazwą Echo. Do nazwy dodawano grupę dwóch lub trzech cyfr oraz literę: pierwsza cyfra oznaczała ilość obwodów strojonych, druga – ilość lamp, trzecia – symbol kolejnego typu w grupie. Litera określała natomiast rodzaj zasilania: Z – zasilanie prądem zmiennym, S – prądem stałym, B – zasilanie bateryjne.

PZT swój rozwój zawdzięczał konstrukcjom opracowanym w Biurze Studiów, w których pracował między innymi inż. Wilhelm Rotkiewicz, twórca słynnego detefonu. Zakłady wspierały polski przemysł nie tylko korzystając z polskich podzespołów przy montażu aparatów, ale także stosując odpowiednie hasła reklamowe swoich produktów. Przykładem może być plakat modelu 231 z serii Echo z hasłem: „Pieniądze zapłacone za Echo – ZOSTAJĄ W KRAJU”.

Opracowanie: Piotr Turowski, Filip Wróblewski